[2019] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 411

ਖੋਡੇ ਡਿਸਟਿਲਰੀਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ
(ਹੁਣ ਖੋਡੇ ਇੰਡੀਆ ਲਿਮਟਿਡ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਅਤੇ ਹੋਰ

ਬਨਾਮ

ਸ਼੍ਰੀ ਮਹਾਦੇਸ਼ਵਰ ਸਹਿਕਾਰਾ ਸਕਕਰੇ ਕਾਰਖਾਨੇ ਲਿਮਟਿਡ, ਕੋਲੇਗਲ (ਲਿਕਵਿਡੇਸ਼ਨ ਅਧੀਨ) ਲਿਕੁਇਡੇਟਰ ਦੁਆਰਾ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕੀਤੀ ਗਈ

(2019 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 2432)

ਮਾਰਚ 01, 2019

[ਏ. ਕੇ. ਸੀਕਰੀ, ਐਸ. ਅਬਦੁਲ ਨਜ਼ੀਰ ਅਤੇ ਐਮ. ਆਰ. ਸ਼ਾਹ, ਜੇ. ਜੇ.]

ਸਮੀਖਿਆ:

ਉਸ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਜਿਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਗਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ ਕਰ ਚੁੱਕੀ ਹੈ- ਦੀ ਸੰਭਾਲਯੋਗਤਾ- ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਅਬਾਈ ਮਾਲੀਗਾਈ ਪਾਰਟਨਰਸ਼ਿਪ ਫਰਮ ਕੇਸ ਅਤੇ ਕੁਨਹਯਾਮਦ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਵਿਰੋਧੀ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਕੋਲ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ– ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ: ਦੋਵਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮਤਭੇਦ ਨਹੀਂ ਹੈ- *ਅਬਾਈ ਮਾਲੀਗਾਈ ਪਾਰਟਨਰਸ਼ਿਪ ਫਰਮ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇਸਦੇ ਅਜੀਬ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ- ** ਕੁਨਹਯਾਮਦ ਕੇਸ ਸਹੀ ਕਾਨੂੰਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ - ਕਿਉਂਕਿ ਐਸ.ਐਲ.ਪੀਜ਼ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਸਮੀਖਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿਚਾਰਯੋਗ ਸਨ - ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ - ਅਨੁਛੇਦ 136

ਅਪੀਲਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਦਿਆਂ, ਇਹ ਅਦਾਲਤ

ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ: 1. *ਅਬਾਈ ਮਾਲੀਗਾਈ ਪਾਰਟਨਰਸ਼ਿਪ ਫਰਮ ਕੇਸ ਦਾ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ **ਕੁਨਹਯਾਮਦ ਕੇਸ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਸਮਝਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਦੋਵਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ, ਕੋਈ ਟਕਰਾਅ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ *ਅਬਾਈ ਮਾਲੀਗਾਈ ਭਾਈਵਾਲੀ ਫਰਮ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇਸਦੇ ਅਜੀਬ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਿਧਾਂਤ 'ਤੇ ਕੋਈ ਚਰਚਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ** ਕੁਨਹਯਾਮਦ ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਾਂ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਇੱਕ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਭਾਸ਼ਣ ਹੈ ਜੋ ਅਜਿਹੇ ਮੁੱਦੇ ਲਈ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। **ਕੁਨਹਯਾਮਦ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਸਥਾਰਤ ਫੈਸਲਾ ਸਹੀ ਕਾਨੂੰਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੇਸਾਂ ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਕੋਲ ਭੇਜਣ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 25] [432-D-E]

2. ** ਕੁਨਹਯਾਮਦ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਤੇ ਪੈਰਾ 44 ਵਿੱਚ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਿੱਟਿਆਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੁਹਰਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:

411

XXXXXX

"(iv) ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਗਿਆ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਆਦੇਸ਼ ਗੈਰ-ਬੋਲਣ ਵਾਲਾ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਬੋਲਣ ਵਾਲਾ ਆਦੇਸ਼ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਲੀਨਤਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਗਿਆ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਆਦੇਸ਼ ਚੁਣੌਤੀ ਅਧੀਨ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ। ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਸੀ।

(v) ਜੇ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਆਦੇਸ਼ ਬੋਲਣ ਵਾਲਾ ਆਦੇਸ਼ ਹੈ, ਭਾਵ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਦੋ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹਨ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਬਿਆਨ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਅਨੁਛੇਦ 141 ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਹੈ। ਦੂਜਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਜੋ ਕੁਝ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਤੀਜੇ ਹਨ ਜੋ ਇਸ ਦੇ ਪੱਖਾਂ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਜਾਂ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਨਿਆਂਇਕ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਰਾਹੀਂ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਬੰਨ੍ਹ ਦੇਣਗੇ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਰਵਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਹੈ। ਪਰ ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਜਾਂ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਗਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਮਿਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਇਹ ਕਿ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਇਕੋ ਇਕ ਆਦੇਸ਼ ਹੈ ਜੋ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਅਗਲੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ।

(vi) ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਮਿਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਪੀਲੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਵਿਲੀਨਤਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰਨਗੇ; ਆਦੇਸ਼ ਉਲਟ ਸੋਧ ਜਾਂ ਸਿਰਫ ਪੁਸ਼ਟੀ ਦਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(vii) ਕਿਸੇ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਜਾਂ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਮੰਗਣ ਵਾਲੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ 'ਤੇ ਆਦੇਸ਼ 47 ਸੀ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਨਿਯਮ 1 ਦੇ ਉਪ-ਨਿਯਮ (1) ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਮੀਖਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 27] [433-D-H; 434-A-C]

XXXXXX

ਖੋਡੇ ਡਿਸਟਿਲਰੀਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੀ ਮਹਾਦੇਸ਼ਵਰ ਸਹਿਕਾਰਾ ਸਕਕਰੇ ਕਾਰਖਾਨੇ ਲਿਮਟਿਡ

3. ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਇਹ ਮੰਨ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ **ਕੁਨਹਯਾਮਦ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਸਮੀਖਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਗਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਗਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ **ਕੁਨਹਯਾਮਦ ਕੇਸ ਦੇ ਪੈਰਾ 37 ਵਿੱਚ ਕਵਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 27] [434-D-E]

4. ਕਿਉਂਕਿ 2019 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 2432 ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਮੀਖਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿਚਾਰਯੋਗ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਮੈਰਿਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ 12 ਨਵੰਬਰ, 2008 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਰਿਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸਮੀਖਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਲਈ ਮਾਮਲਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 28] [434-F]

5. 2019 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 2433 ਨੂੰ ਵੀ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਗਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਸਮੀਖਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨਾਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਖੜਕਾਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਸਮੀਖਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ 12 ਦਸੰਬਰ 2012 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਰਾਹੀਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਸਮੱਗਰੀ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਦਬਾਉਣ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਧੋਖਾਧੜੀ ਕਰਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਸਮੀਖਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ

ਵਿਚਾਰਯੋਗ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਮੈਰਿਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਸ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ 12 ਦਸੰਬਰ, 2012 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਮੈਰਿਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਅਪੀਲ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ, ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਬੋਰਡ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਤਾਂ ਜੋ ਇਸ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। [ਪੈਰਾ 28] [435-A-C]

ਕੁਨਹਯਾਮਦ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਕੇਰਲ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ **(2000) 6 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 359: [2000] 1 ਸੁਪ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 538; ਪਲਾਨੀ ਰੋਮਨ ਕੈਥੋਲਿਕ ਮਿਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਐਸ ਬਾਗੀਰਥੀ ਅੰਮਲ **(2009) 16 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 657**; ਭਾਖੜਾ ਬਿਆਸ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਬੋਰਡ ਬਨਾਮ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਕੁਮਾਰ ਵਿਜ ਅਤੇ ਹੋਰ **(2010) 8 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 701: [2010] 10 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 462;** ਮੈਡੀਕਲ ਕੌਂਸਲ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਕੇਰਲ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ **2018 (11) ਪੈਮਾਨਾ 141** - 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ।

*ਅਬਾਈ ਮਾਲੀਗਾਈ ਭਾਈਵਾਲੀ ਫਰਮ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਕੇ. ਸੰਥਾਕੁਮਾਰਨ ਅਤੇ ਹੋਰ **(1998) 7 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 386: [1998] 1** ਸੁਪ. **ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 535** - ਵੱਖਰਾ ਹੈ।

XXXXXX

ਥੁੰਗਭਦਰਾ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਸਰਕਾਰ **ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1964 ਐਸ.ਸੀ. 1372: [1964] ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 174;** ਮੇਘਮਾਲਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਜੀ ਨਰਸਿਮਹਾ ਰੈੱਡੀ ਅਤੇ **ਹੋਰ (2010) 8 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 383; [2010] 10 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 47;** ਗੰਗਾਧਰ ਪਾਲੋ ਬਨਾਮ ਮਾਲ ਮੰਡਲ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰ **(2011) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 602: [2011] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 74;** ਕੋਚੀਨ ਪੋਰਟ ਟਰੱਸਟ ਦੇ

ਕਰਮਚਾਰੀ ਬਨਾਮ ਟਰੱਸਟੀ ਬੋਰਡ **(1978) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 119: [1978] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 971;** ਪੱਛਮੀ ਭਾਰਤ ਮੈਚ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਉਦਯੋਗਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ **ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1958 ਐਮ.ਏ.ਡੀ. 398;** ਇੰਡੀਅਨ ਆਇਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ **ਰਾਜ (1986) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 146: [1986] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 553;** ਰੂਪ ਹੀਰੇ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ **(1989) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 356: [1989] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 13;** ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਇੰਪਲਾਈਜ਼ ਵੈਲਫੇਅਰ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ **(1989) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 187: [1989] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 488**; ਯੋਗੇਂਦਰ ਨਾਰਾਇਣ ਚੌਧਰੀ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ **(1996) 7 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 1: [1995] 6** ਸੁਪ. **ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 17;** ਵੀ.ਐਮ. ਸਲਗਾਓਕਰ ਐਂਡ ਬ੍ਰਦਰਜ਼ (ਪੀ) ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਸੀ.ਆਈ.ਟੀ. **(2000) 5 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 373: [2000] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1169;** ਸ਼੍ਰੀ ਨਾਰਾਇਣ ਧਰਮਸੰਘਮ ਟਰੱਸਟ ਬਨਾਮ ਸਵਾਮੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਾਨੰਦ **(1997) 6 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 78: [1997] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 799;** ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਪ੍ਰਭਾਕਰ ਭੀਕਾਜੀ ਇੰਗਲ **(1996) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 463: [1996] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 211;** ਪੇਨੂ ਬਾਲਾਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਅਈਅਰ ਬਨਾਮ ਆਰੀਆ ਐਮ ਰਾਮਾਸਵਾਮੀ ਅਈਅਰ **ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1965 ਐਸ.ਸੀ. 195: [1964] 7 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 49;** ਅਬਾਈ ਮਾਲੀਗਾਈ ਭਾਈਵਾਲੀ ਫਰਮ ਬਨਾਮ ਕੇ ਸੰਥਾਕੁਮਾਰਨ **(1998) 7 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 386: [1998] 1** ਸੁਪ. **ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 535;** ਸ਼ੰਕਰ ਰਾਮਚੰਦਰ ਅਭਿਯੰਕਰ ਬਨਾਮ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾਜੀ ਦੱਤਾਤ੍ਰੇਯ ਬਾਪਟ **(1969) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 74: [1970] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 322;** ਸੁਸ਼ੀਲ ਕੁਮਾਰ ਸੇਨ ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ **(1975) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 774: [1975] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 942;** ਗੋਪਾਬੰਧੂ ਬਿਸਵਾਲ ਬਨਾਮ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਚੰਦਰ ਮੋਹੰਤੀ **(1998) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 447: [1998] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1108;** ਜੂਨੀਅਰ ਟੈਲੀਕਾਮ ਅਧਿਕਾਰੀ ਫੋਰਮ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ **(1993) 4** ਸੁਪ **ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 693: [1992] 1** ਸੁਪ **ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 764** ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ।

ਵਿਲਸਨ ਬਨਾਮ ਕੋਲਚੇਸਟਰ ਜਸਟਿਸ **(1985) 2 ਏ.ਐਲ.ਐਲ. ਈ.ਆਰ. 97 (ਐਚਐਲ)** – ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

XXXXXX

ਖੋਡੇ ਡਿਸਟਿਲਰੀਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੀ ਮਹਾਦੇਸ਼ਵਰ ਸਹਿਕਾਰਾ ਸਕਕਰੇ ਕਾਰਖਾਨੇ ਲਿਮਟਿਡ

ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹਵਾਲਾ

[1998] 1 ਸੁਪ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 535	ਵੱਖਰਾ ਹੈ	ਪੈਰਾ 11
[2000] 1 ਸੁਪ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 538	'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ	ਪੈਰਾ 11
[2010] 10 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 47	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ 12
[2011] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 74	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ 12
(2009) 16 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 657	'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ	ਪੈਰਾ 13
[2010] 10 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 462	'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ	ਪੈਰਾ 13
2018 (11) ਪੈਮਾਨਾ 141	'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ	ਪੈਰਾ 15
[1978] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 971	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ 21
ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1958 ਐਮ.ਏ.ਡੀ. 398	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ 21
[1986] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 553	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ 21
[1989] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 13	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ 21
[1989] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 488	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ 21
[1995] 6 ਸੁਪ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 17	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ 21
[2000] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1169	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ 21
[1997] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 799	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ 21
[1996] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 211	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ 21

[1964] 7 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 49	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ 21
[1998] 1 ਸੁਪ ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 535	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ 21
[1970] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 322	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ 21
[1975] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 942	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ 21
[1998] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1108	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ 21
[1992] 1 ਸੁਪ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 764	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ 21
[1989] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 488	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ 21

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: 2019 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 2432

2011 ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 96 ਵਿੱਚ ਬੰਗਲੌਰ ਵਿਖੇ ਕਰਨਾਟਕ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਮਿਤੀ 09.09.2011 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ

ਨਾਲ

2019 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 2433

XXXXXX

ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਲਈ ਐਡਵੋਕੇਟ ਸਜੈਦੀਪ ਗੁਪਤਾ, ਰਵਿੰਦਰ ਰਾਏਜ਼ਾਦਾ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਸੇਂਥਿਲ ਜਗਦੀਸਨ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੋਨਾਕਸ਼ੀ ਮੱਲ੍ਹਣ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੁਰਤੀ ਚੌਧਰੀ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮ੍ਰਿਣਾਲ ਕੰਵਰ, ਪਰਥ ਸਿਲ, ਅਨਿਰਬਾਨ ਸੇਨ, ਸੌਰਵ ਗੁਪਤਾ, ਤਵੀਸ਼ ਬੀ ਪ੍ਰਸਾਦ, ਗੌਰਵ ਜੈਨ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਆਭਾ ਜੈਨ, ਰਣਬੀਰ ਸਿੰਘ ਯਾਦਵ, ਪੂਰਨ ਮੱਲ ਸੈਣੀ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅੰਜੂ ਕੇ ਵਰਕੀ, ਰਾਜੀਵ ਕੁਮਾਰ ਦੂਬੇ, ਕਮਲੇਂਦਰ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਭਗਤੀ ਵਰਧਨ ਸਿੰਘ, ਅਨਮੋਲ ਤਾਇਲ, ਐਸ ਵਿਨੈ ਰਤਨਾਕਰ, ਅਸ਼ੋਕ ਪਾਨੀਗ੍ਰਾਹੀ।

ਸ਼ਾਂਤਕੁਮਾਰ ਵੀ.ਮਹਲੇ, ਅਬਦੁਲ ਰਹਿਮਾਨ, ਰਾਜੇਸ਼ ਮਹਲੇ, ਅਮਿਤ ਜੇ, ਰਣਬੀਰ ਯਾਦਵ।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹੇਠ ਦੁਆਰਾ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ

ਏ. ਕੇ. ਸੀਕਰੀ, ਜੇ. 1. ਆਗਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ (leave granted)

2. ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਸਵਾਲ ਇੱਕੋ ਜਿਹਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ 2012 ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਗਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸਿਵਲ) ਨੰਬਰ 490 ਤੋਂ ਉਤਪੰਨ ਹੋਈ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰੇ ਲਈ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ 19 ਅਕਤੂਬਰ, 2012 ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਕੋਲ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

3. ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇਈਏ, ਅਸੀਂ ਮੁੱਢਲੇ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਜਾਇਜ਼ਾ ਲੈਣਾ ਉਚਿਤ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਪਿਛੋਕੜ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਉਤਪੰਨ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਮੁੱਦੇ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਸੌਖਾ ਬਣਾ ਦੇਵੇਗਾ।

4. ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਨੇ ਬੈਂਗਲੁਰੂ ਸਿਟੀ ਦੇ 31 ਸੰਸਕਰਣ ਸਿਟੀ ਸਿਵਲ ਜੱਜ ਦੀ ਫਾਈਲ 'ਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਿਰੁੱਧ ਅਸਲ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਹ ਵਿਆਜ ਸਮੇਤ 1,00,76,630/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਪੈਸੇ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸੀ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਿਟੀ ਸਿਵਲ ਜੱਜ ਨੇ 11 ਨਵੰਬਰ 2005 ਦੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਫਰਮਾਨ ਰਾਹੀਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਨੂੰ ਪੈਸੇ ਦੇਣੇ ਸਨ। ਇਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਨੇ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ, 1908 ਦੀ ਧਾਰਾ 96 ਤਹਿਤ

ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਕਰਨਾਟਕ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ 12 ਨਵੰਬਰ, 2008 ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਨੇ ਮੰਗ ਦੀ ਮਿਤੀ, ਭਾਵ 19 ਜੁਲਾਈ 1994 ਤੋਂ 03 ਅਗਸਤ 1994 ਤੱਕ ਵਿਆਜ @ 12% ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ ਦੇ ਨਾਲ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੀ ਰਕਮ ਦਾ ਫਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਵਿਆਜ 04 ਅਗਸਤ 1994 ਤੋਂ ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੱਕ @ 10% ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਗਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਗਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 04 ਦਸੰਬਰ 2009 ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਆਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ:

"ਦੇਰੀ ਮਾਫ਼ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਗਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

XXXXXX

ਖਡੇ ਡਿਸਟਿਲਰੀਜ਼, ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੀ ਮਹਾਦੇਸ਼ਵਰ ਸਹਿਕਾਰਾ ਸਕਕਰੇ ਕਾਰਖਾਨਾ ਲਿਮਟਿਡ [ਏ. ਕੇ. ਸੀਕਰੀ, ਜੇ.] 417

ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਗਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਨੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ।

5. ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਇਹ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਏ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ 20 ਅਕਤੂਬਰ, 2010 ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਵਿਆਜ ਅਤੇ ਲਾਗਤਾਂ

ਸਮੇਤ ਕਟੌਤੀ ਦੀ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ।

6. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਗਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ 12 ਨਵੰਬਰ, 2008 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਿਆਂ ਸਮੀਖਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਾਪਸ ਗਿਆ। ਇਹ ਇਸ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਰਾਹਤ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਜੋ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਮੰਗੀ ਗਈ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਸਮੀਖਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲਏ ਗਏ ਸਟੀਕ ਆਧਾਰ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ:

"11. ਉਪਰੋਕਤ ਸਮੀਖਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ ਸਿਰਫ ਇਸ ਮਾਣਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਆਰ.ਐਫ.ਏ. ਨੰਬਰ 427/2006 ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ 12.11.2008 ਦੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਹਿੱਸੇ ਬਾਰੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ 20.10.2010 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ:

"ਅਸੀਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹ ਮੰਗ ਦੀ ਮਿਤੀ 29.07.1994 ਤੋਂ 03.08.1994 ਤੱਕ 12% ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਵਿਆਜ ਸਮੇਤ 1,00,76,630/- ਰੁਪਏ ਅਤੇ 04.08.1994 ਤੋਂ 10% ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ 10% ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੀ ਰਕਮ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਕਰੇ।

ਉਪਰੋਕਤ ਪੈਰਾ 2 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨੰਬਰ 2808/1997 ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਰ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ ਵਿਆਜ ਦੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਦਰਾਂ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਦਾ ਵੀ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਰ.ਐਫ.ਏ. ਨੰਬਰ 427/2006 ਵਿੱਚ ਇਸ

ਮਾਣਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਫਰਮਾਨ ਓ.ਐਸ. ਨੰਬਰ 2808/1997 ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਮੰਗੀ ਗਈ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਗਲਤੀ ਰਿਕਾਰਡ ਦੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਆਰ.ਐਫ.ਏ. ਨੰਬਰ 427/2006 ਮਿਤੀ 12.11.2008 ਵਿੱਚ 20.10.2010 ਨੂੰ ਸੋਧੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਫਰਮਾਨ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਓ.ਐਸ. ਨੰਬਰ 2808/1997 ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਫਰਮਾਨ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਇਸ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਇਹ ਖੁਸ਼ੀ ਦੀ ਗੱਲ ਸੀ ਕਿ 04 ਅਗਸਤ, 1994 ਤੋਂ ਵਿਆਜ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

XXXXXX

7. ਇਸ ਸਮੀਖਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ 09 ਸਤੰਬਰ, 2011 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਨਾਲ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ:

"ਉਪਰੋਕਤ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਫਰਮਾਨ 'ਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਪੀਲ (ਸਿਵਲ) ਸੀ.ਸੀ. ਨੰਬਰ 18374/2009 ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਗਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸਵਾਲ ਉਠਾਏ ਸਨ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨ 4.12.2009 ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਸਾਡੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜਦੋਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਫਰਮਾਨ ਦੀ ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਤਾਂ ਸਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੀਖਿਆ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।

ਇਸ ਲਈ ਸਮੀਖਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

8. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਸਮੀਖਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 12 ਨਵੰਬਰ 2008 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿਰੁੱਧ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਗਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ ਕਰ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਸਮੀਖਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਇਹ ਆਦੇਸ਼ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਗਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਆਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਲਿਮੀਨ ਵਿੱਚ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਸਮੀਖਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਗੈਰ-ਬੋਲਣ ਵਾਲੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਗਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਮਿਲਾਉਣ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

9. ਉਪਰੋਕਤ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਸਵਾਲ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਸਮੀਖਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਿਚਾਰਯੋਗ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਗਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਖਾਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ।
10. ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਕੋਲ ਭੇਜਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਬੈਂਚਾਂ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀ ਵਿਚਾਰ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਰੈਫਰਲ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ

ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਉਚਿਤ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਸੇ ਸਮੇਂ ਅਸੀਂ ਹਵਾਲਾ ਕ੍ਰਮ ਤੋਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਹਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਚਾਹਾਂਗੇ:

"12. ਅਸੀਂ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਅਨੁਛੇਦ 136 ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ, ਪਰ ਇਹ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਢੁਕਵੇਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਦੀ ਅਖਤਿਆਰੀ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਅਨੁਛੇਦ 136 ਦੀ ਖੰਡ (1) ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਵਿਆਪਕ ਅਤੇ ਵਿਆਪਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਲੇਖ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਅੜਿੱਕੇ ਵਾਲੀ ਧਾਰਾ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਸ਼ਬਦ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਨਿਰਮਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਭਾਗ 5 ਦੇ ਅਧਿਆਇ 4 ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਹੋਰ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਵਿਘਨ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਅਨੁਛੇਦ 136 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਅਨੁਛੇਦ 136 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਸਧਾਰਨ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ। ਅਨੁਛੇਦ 136 ਇੱਕ ਅਸਧਾਰਨ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਖੋਹਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ।

XXXXXX

13. ਅਸੀਂ ਇਹ ਵੀ ਵੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਅਨੁਛੇਦ 136 ਤਹਿਤ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਉਲਟ ਕਈ ਕਾਨੂੰਨ ਪੀੜਤ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ ਭਾਰਤੀ ਸਕਿਓਰਿਟੀਜ਼ ਅਤੇ ਐਕਸਚੇਂਜ ਬੋਰਡ (SEBI) ਐਕਟ, 1992 ਦੀ ਧਾਰਾ 15-ਜ਼ੈਡ ਸਕਿਓਰਿਟੀਜ਼ ਅਪੀਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਫੈਸਲੇ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਨਿਰਾਸ਼ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਨਿਯਮਿਤ

ਕਾਨੂੰਨ ਅਪੀਲ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਅਪੀਲ ਦੀ ਆਪਣੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਅਨੁਛੇਦ 136 ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂ ਅਤੇ ਵਿਲੀਨਤਾ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਕਿਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ, ਇਸ 'ਤੇ ਅਬਾਈ ਮਾਲੀਗਾਈ ਜਾਂ ਕੁਨਹਯਾਮਦ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜੋ ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਮੁੱਦਾ ਵੀ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਵੱਲੋਂ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

14. ਅਸੀਂ ਵੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਗਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਿਨਾਂ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੇ ਪਰ ਬਿਨਾਂ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਸਮੀਖਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਵਿਚਾਰਯੋਗਤਾ ਬਾਰੇ ਕਾਫ਼ੀ ਦਲੀਲਾਂ ਉਠਾਈਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਦੋ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਵਿਰੋਧੀ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਝਗੜਿਆਂ ਨੂੰ ਸੁਲਝਾਉਣ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਮਾਰਗ ਦਰਸ਼ਨ ਦੇਣ ਲਈ ਅਸੀਂ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰਤ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਕੋਲ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇ।

11. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਦੋ ਫੈਸਲੇ ਹਨ, ਜੋ ਦੋਵੇਂ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਹਨ। ਲਾਈਨ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ **ਅੱਬਾਈ ਮਾਲੀਗਾਈ ਭਾਈਵਾਲੀ ਫਰਮ ਬਨਾਮ ਕੇ. ਸੰਥਾਕੁਮਾਰਨ ਅਤੇ ਹੋਰ**[1] ਹੈ। ਇਸ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨਾਲ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਜਦੋਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਫੈਸਲਾ ਅਤੇ ਫਰਮਾਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਗਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ ਹੋਣ ਨਾਲ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਸਮੀਖਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਦੂਜਾ ਫੈਸਲਾ **ਕੁਨਹਯਾਮਦ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਕੇਰਲ ਰਾਜ ਅਤੇ**

ਹੋਰ[2] ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਰੀਕੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਗਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਹੜੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਮੀਖਿਆ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ ਵਿਲੀਨਤਾ ਅਤੇ ਰੈਸ ਜੁਡੀਕਾਟਾ ਆਦਿ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ 'ਤੇ ਅਜਿਹੀ ਸਮੀਖਿਆ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਹੀ ਇਹ ਦੱਸ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸੁਣਾਏ ਗਏ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਫੈਸਲਿਆਂ (ਜੋ ਕਿ ਦੋ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਹਨ) ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਦੋਵਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਬਾਰੇ ਵੱਖਰਾ ਰਸਤਾ ਅਪਣਾਇਆ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਿਰੋਧੀ ਹਨ।

[1] (1998) 7 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 386

XXXXXX

12. **ਮੇਘਮਾਲਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਜੀ ਨਰਸਿਮਹਾ ਰੈੱਡੀ ਅਤੇ ਹੋਰ**[3] ਅਤੇ **ਕੇ ਰਾਜਾਮੌਲੀ ਬਨਾਮ ਏ.ਵੀ.ਕੇ.ਐਨ. ਸਵਾਮੀ** ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਸਮੀਖਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿਚਾਰਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੇਘਮਾਲਾ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਕ ਅਪਵਾਦ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਮੁਕੱਦਮਾਕਾਰ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ 'ਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਗਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਮੀਖਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਗਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ ਹੋਣ ਤੱਕ ਇਹ ਲੰਬਿਤ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਸਮੀਖਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਗਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਮੀਖਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗੀ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ **ਗੰਗਾਧਰ ਪਾਲੋ ਬਨਾਮ ਮਾਲ ਮੰਡਲ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰ**[4] ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਸਮੀਖਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਗਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਖਾਰਜ

ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਵਿਲੀਨਤਾ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਗਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਗਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ ਹੋਣ 'ਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਮੀਖਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾ ਦੇਵੇਗੀ।

13. ਉਪਰੋਕਤ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਦੇ ਉਲਟ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਹੋਰ ਲਾਈਨ ਇਹ ਮੰਨਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਮੀਖਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿਚਾਰਯੋਗ ਹੈ ਜੇ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਹੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਗਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਪੜਾਅ ਇੱਕ ਬੰਧਨਕਾਰੀ ਮਿਸਾਲ ਨਹੀਂ ਬਣਦਾ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਵਿਲੀਨਤਾ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ **ਪਲਾਨੀ ਰੋਮਨ ਕੈਥੋਲਿਕ ਮਿਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਐਸ ਬਾਗੀਰਥੀ ਅੰਮਲ**[5], **ਭਾਖੜਾ ਬਿਆਸ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਬੋਰਡ ਬਨਾਮ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਕੁਮਾਰ ਵਿਜ ਅਤੇ ਹੋਰ**[6] ਕੇਸ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ

[2] (2000) 6 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 359

[3] (2010) 8 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 383

[4] (2011) 4 ਐਸ.ਸੀ. 602

ਖੋਡੇ ਡਿਸਟਿਲਰੀਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੀ ਮਹਾਦੇਸ਼ਵਰ ਸਹਿਕਾਰਾ ਸਕਕਰੇ ਕਾਰਖਾਨਾ ਲਿਮਟਿਡ [ਏ. ਕੇ. ਸੀਕਰੀ, ਜੇ.] 421

14. ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਤੁਰੰਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਆਦੇਸ਼ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਟਕਰਾਅ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 11 ਵਿੱਚ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਹੇਠਾਂ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

"11. ਅਸੀਂ ਵੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕੇ. ਰਾਜਾਮੌਲੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕੁਨਹਾਯਾਮੇਡ ਅਤੇ ਵਿਲੱਖਣ ਅਬਈ ਮਾਲੀਗਈ ਪਾਰਟਨਰਸ਼ਿਪ ਫਰਮ ਦੀ ਪਾਲਣਾ

ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਗੰਗਾਧਰ ਪਾਲੋ ਵਿੱਚ ਬਾਅਦ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਕੇ. ਰਾਜਾਮੌਲੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਗੰਗਾਧਰ ਪਾਲੋ ਅਤੇ ਕੇ ਰਾਜਾਮੌਲੀ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਟਕਰਾਅ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਹੱਲ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

15. ਉਪਰੋਕਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਤਰਜ਼ 'ਤੇ **ਮੈਡੀਕਲ ਕੌਂਸਲ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਕੇਰਲ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ** ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਤਾਜ਼ਾ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਜੋੜਨਾ ਲਾਭਦਾਇਕ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਦੁਬਾਰਾ ਦੋ ਜੱਜਾਂ ਦਾ ਬੈਂਚ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਗਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਮੀਖਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਉਸੇ ਸਮੇਂ ਲਿਮੀਨ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਗਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਸਮਝਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਅਜੇ ਵੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਮੈਰਿਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਸੀ।

16. ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਹਿਲਾਂ ਅਬਾਈ ਮਾਲੀਗਾਈ ਪਾਰਟਨਰਸ਼ਿਪ ਫਰਮ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਕੁਨਹਾਯਾਮੇਡ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰਾ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਦੋਵੇਂ ਫੈਸਲੇ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਪਹਿਲੀ ਉਦਾਹਰਣ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੇਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਉਹ ਵਿਰੋਧੀ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ।

XXXXXX

17. **ਅਬਾਈ ਮਾਲੀਗਾਈ ਭਾਈਵਾਲੀ ਫਰਮ** ਰੈਂਟ ਕੰਟਰੋਲ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਕੇਸ ਸੀ ਅਤੇ ਅਪੀਲ ਮਦਰਾਸ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਤੋਂ ਆਈ ਸੀ। ਉਕਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1

ਅਤੇ 2 ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਖਾਲੀ ਕਰਨ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਰੈਂਟ ਕੰਟਰੋਲਰ ਨੇ ਕਿਰਾਏ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਵਿੱਚ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਡਿਫਾਲਟ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ 2 ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਲਈ ਇਮਾਰਤ ਦੀ ਸਹੀ ਲੋੜ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਖਾਲੀ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਸਨ। ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਰੈਂਟ ਕੰਟਰੋਲਰ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਸੱਚਾ ਵਿਵਾਦ ਸੀ ਜਿਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਇਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਮੀਖਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਗਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਰਾਹੀਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਵੀ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਗਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ 221 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਸਮੀਖਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮੁਆਫ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਮੈਰਿਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸਮੀਖਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਨਾ ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਮੀਖਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ, ਬਲਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਕੇ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ/ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਕੇ ਸਿਵਲ ਸੋਧ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਪਲਟ ਦਿੱਤਾ। ਸਮੀਖਿਆ ਅਤੇ ਸੋਧ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਸ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗਲਤ ਸੀ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਾਰੀ ਚਰਚਾ ਇੱਕ ਪੈਰਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਹੇਠਾਂ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਾਂ:

[5](2009) 16 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 657

[6](2010) 8 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 701

[7]2018 (11) ਪੈਮਾਨਾ 141

"4. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਇਕੱਲੇ ਜੱਜ ਨੇ ਜਿਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸਮੀਖਿਆ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ, ਜਦੋਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਵੈ-ਆਦੇਸ਼ ਵਿਰੁੱਧ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਗਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸਨ, ਉਹ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਵਿਦਵਾਨ ਇਕੱਲੇ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਦਖਲ ਅੰਦਾਜ਼ੀ ਨਿਆਂਇਕ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਵਿਨਾਸ਼ਕਾਰੀ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ 7-1-1987 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਐਸ.ਐਲ.ਪੀਜ਼ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਕੋਲ ਸਵੈ-ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਜੋ ਚੁਣੌਤੀ ਅਸਫਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਐਸ.ਐਲ.ਪੀਜ਼. ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਸੀ। 7-4-1994 ਨੂੰ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਕੇ ਨਿਆਂਇਕ ਉਚਿਤਤਾ ਦੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਗਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਖਾਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁਕਾਬਲੇ 'ਤੇ ਉਸੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੀਖਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਿਆ। ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸਮੀਖਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਮਨੋਰੰਜਨ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਸਖਤ ਅਸਹਿਮਤੀ ਜ਼ਾਹਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਉਮੀਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਆਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਸਾਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਕਹਿਣਾ ਪਵੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਵਰਤੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗਲਤ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਐਸ.ਐਲ.ਪੀਜ਼ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਖੜਕਾਉਣ ਵਾਲੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਭੜਕਾਊ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ। ਅਸੀਂ ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਨਿੰਦਾ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਐਸ.ਐਲ.ਪੀਜ਼ ਨੂੰ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਸਮੀਖਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਅਤੇ ਸੁਣੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਅਪੀਲਾਂ ਉਸ ਛੋਟੇ ਜਿਹੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸਫਲ ਹੋਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਅਪੀਲਾਂ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਮੀਖਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ

ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ 7-4-1994 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਲਾਗਤ ਵਜੋਂ 10,000 ਰੁਪਏ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ।

XXXXXX

ਖੋਡੇ ਡਿਸਟਿਲਰੀਜ਼, ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੀ ਮਹਾਦੇਸ਼ਵਰ ਸਹਿਕਾਰਾ ਸਕਕਰੇ ਕਾਰਖਾਨਾ ਲਿਮਟਿਡ [ਏ. ਕੇ. ਸੀਕਰੀ, ਜੇ.] 423

18. ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਕੁਨਹਯਾਮਮੇਡ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜੰਗਲਾਤ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਕੇਰਲ ਨਿੱਜੀ ਜੰਗਲਾਤ (ਵੈਸਟਿੰਗ ਅਤੇ ਅਸਾਈਨਮੈਂਟ) ਐਕਟ, 1971 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਤਹਿਤ ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੇਰਲ ਰਾਜ ਦੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ 17 ਦਸੰਬਰ, 1982 ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਗਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ - 'ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਗਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ ਮੈਰਿਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਖਾਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਸਟੇਟ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਿਛਲੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਦੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਜੰਗਲਾਤ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸਮੀਖਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ ਸਾਲ 1986 ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੋਧ ਦੁਆਰਾ ਕੇਰਲ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਫਾਰੈਸਟ (ਵੈਸਟਿੰਗ ਐਂਡ ਅਸਾਈਨਮੈਂਟ) ਐਕਟ, 1971 ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 8 (ਸੀ) ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਰਕਾਰ ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਜਾਂ ਸਮੀਖਿਆ ਦਾਇਰ ਕਰ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ 19 ਨਵੰਬਰ, 1983 ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਜਨਵਰੀ 1984 ਵਿੱਚ ਸਮੀਖਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ 14 ਦਸੰਬਰ, 1995 ਨੂੰ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਸਮੀਖਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਵਿਚਾਰਯੋਗਤਾ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਮੀਖਿਆ ਵਿਚਾਰਯੋਗ ਹੈ ਅਤੇ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਮੈਰਿਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ

ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜੋ ਉਪਰੋਕਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਬਣ ਗਿਆ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਦਲੀਲ ਦੋਹਰੀ ਸੀ: (ਏ) ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 17 ਦਸੰਬਰ, 1982 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ 18 ਜੁਲਾਈ, 1983 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਮਿਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਗਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਕੋਈ ਸਮੀਖਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿਚਾਰਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ; ਅਤੇ (ਬੀ) ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਗਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਸਮੀਖਿਆ ਵਿਚਾਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਵਿਲੀਨਤਾ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਉਪਰੋਕਤ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਵਿਲੀਨਤਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦਿਆਂ ਚੰਗੀ ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਿੱਥੇ ਸਮੀਖਿਆ ਵਿਚਾਰਯੋਗ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਉਹ ਸਥਿਤੀਆਂ ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਉਪਰੋਕਤ ਸਿਧਾਂਤ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।

XXXXXX

19. ਵਿਲੀਨਤਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦਿਆਂ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਤਰਕ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਸਮੇਂ ਤੇ ਇੱਕੋ ਵਿਸ਼ੇ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਫਰਮਾਨ ਜਾਂ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ। ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਘਟੀਆ ਅਦਾਲਤ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਜਾਂ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕੋਈ ਫਰਮਾਨ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਕਿਸੇ ਉੱਚ ਫੋਰਮ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਪਲਬਧ ਉਪਾਅ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਹਾਲਾਂਕਿ ਚੁਣੌਤੀ ਅਧੀਨ ਫਰਮਾਨ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਅਤੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਫਿਰ ਵੀ, ਇਸ ਅੰਤਮਤਾ ਨੂੰ ਖਤਰੇ ਵਿੱਚ ਪਾ

ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ ਜਾਂ ਤਾਂ ਫਰਮਾਨ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਕੇ ਜਾਂ ਸੈਟਿੰਗਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਸੋਧ ਕੇ ਇਹ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਜਾਂ ਅਥਾਰਟੀ ਦਾ ਫਰਮਾਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਅੰਤਮ ਬੰਧਨਕਾਰੀ ਅਤੇ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਫਰਮਾਨ ਅਤੇ ਫਰਮਾਨ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਜਾਂ ਅਥਾਰਟੀ ਸੁਪੀਰੀਅਰ ਫੋਰਮ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਮਿਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਹ ਸਿਧਾਂਤ ਸਰਵਵਿਆਪੀ ਜਾਂ ਅਸੀਮਤ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉੱਚ ਫੋਰਮ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸਮੱਗਰੀ ਜਾਂ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਪਵੇਗਾ ਜਾਂ ਜੋ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਅਨੁਛੇਦ 132 ਤੋਂ 136 ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੇ ਗਏ ਅਪੀਲੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਵਸਥਾ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰੇ ਕੀਤੇ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਅਨੁਛੇਦ 136 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਇਸ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅਨੁਛੇਦ 136 ਇੱਕ ਗੈਰ-ਅੜਿੱਕੇ ਵਾਲੀ ਧਾਰਾ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸੰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਲੇਖਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਵੀ, ਅਨੁਛੇਦ 136 ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਇੱਕ ਉਚਿਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵਰਤਣ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਹੈ। ਇਹ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਇੱਕ ਬੇਕਾਬੂ ਭੰਡਾਰ ਹੈ ਜੋ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾਦੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਹੋਣ ਦੇ ਅਯੋਗ ਹੈ; ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵਿਵੇਕ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਸੀਮਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਹੈ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਬੁੱਧੀ ਅਤੇ ਚੰਗੀ ਸਮਝ ਜਾਂ ਨਿਆਂ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ; ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅਪੀਲੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਲਈ ਕਿਸੇ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇ ਕੇ ਦਖਲ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

20. ਅਨੁਛੇਦ 136 ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

XXXXXX

14. ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਅਨੁਛੇਦ 136 ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਦੋ ਕਦਮ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ: (i) ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਗਿਆ ਦੇਣਾ; ਅਤੇ (ii) ਅਪੀਲ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨਾ। ਇਹ ਅੰਤਰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਅਨੁਛੇਦ 145 ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਬਣਾਏ ਗਏ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ 16 ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਨਿਯਮ 4 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਅਨੁਛੇਦ 136 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਫਾਰਮ ਨੰਬਰ 28 ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗੀ। ਅੰਤਰਿਮ ਰਾਹਤ ਲਈ ਕੋਈ ਵੱਖਰੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਹੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਗਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਨੋਟਿਸ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਦੇਣ ਲਈ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਨਾਲ ਅਪੀਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਇੱਕ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਾਪੀ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹਲਫਨਾਮਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਨਿਯਮ 10 ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਨਿਰਯਾਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਕੋਈ ਚੇਤਾਵਨੀ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਜੇ ਅਦਾਲਤ ਸਹੀ ਸਮਝਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਨਿਯਮ 13 ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਿਸ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਗਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਜਿਸ ਨੇ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਉਹ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਲਿਖਤੀ ਇਤਰਾਜ਼ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਆਗਿਆ ਜਾਂ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਸ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ

ਦੇ ਸਵਾਲਾਂ ਜਾਂ ਐਸ.ਐਲ.ਪੀ. ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਆਧਾਰਾਂ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿੱਚ ਆਧਾਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਕੇ ਹੀ ਆਪਣੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਸੁਣਵਾਈ ਹੋਣ 'ਤੇ, ਅਦਾਲਤ ਆਗਿਆ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਰਯਾਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਂ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਗਿਆ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਨਿਯਮ 11 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਗਿਆ ਦੇਣ 'ਤੇ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਗਿਆ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਾਧੂ ਅਦਾਲਤੀ ਫੀਸ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਜੇ ਕੋਈ ਹੈ, ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਜਿਸਟਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਨੰਬਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਅਤੇ ਅਪੀਲ ਹਾਲਾਂਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਅਨੁਛੇਦ 136 ਦੁਆਰਾ ਨਿਪਟਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਦੋ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੱਖਰੇ ਪੜਾਅ ਹਨ। ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਿਤੀ ਉਭਰਦੀ ਹੈ ਉਹ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:

(1) ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਗਿਆ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਦੇਖਣ ਲਈ ਬੁਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਅਜਿਹੀ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਅਦਾਲਤ ਆਪਣੇ ਅਪੀਲੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ; ਇਹ ਸਿਰਫ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਜਾਂ ਨਾ ਦੇਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਅਖਤਿਆਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਅਜੇ ਵੀ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਦੇ ਗੇਟ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ ਹਾਲਾਂਕਿ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਪੀਲ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਦਾਖਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਇਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਗਿਆ ਲਈ ਉਸ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਕਿਸਮਤ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰੇਗਾ;

(2) ਜੇ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਰਾਏ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਪੀਲੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ;

XXXXXX

(3) ਜੇ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਪੀਲੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ; ਅਪੀਲ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲੇ ਲਈ ਗੇਟ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਅੰਦਰ ਹੈ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਉਸ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਵੀ ਬੁਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਕਿਸੇ ਉਚਿਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਅਦਾਲਤ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਅਪੀਲ ਖਾਰਜ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ।

(4) ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਇਜਾਜ਼ਤ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਫੈਸਲਾ, ਫਰਮਾਨ, ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਜਿਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਮੰਗੀ ਗਈ ਹੈ, ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਮ, ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਅਤੇ ਬੰਧਨਕਾਰੀ ਬਣਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ. ਇੱਕ ਵਾਰ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਪੀਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ, ਫਰਮਾਨ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਅੰਤਮਤਾ ਨੂੰ ਖਤਰੇ ਵਿੱਚ ਪਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਬਣਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਹ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਜਾਂ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅਦਾਲਤ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਜਾਂ ਲਾਗੂ ਕਰਨ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਉਣ ਜਾਂ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ, ਫਰਮਾਨ, ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

21. ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਦਾਲਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਿਸਮ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੇਣੀਬੱਧ ਕਰਕੇ ਨਜਿੱਠਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:

(i) ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਗਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਬਰਖਾਸਤਗੀ - ਬਿਨਾਂ ਕਾਰਨਾਂ ਦੇ - ਕੋਈ ਨਿਆਂਇਕ ਨਹੀਂ, ਕੋਈ ਰਲੇਵਾਂ ਨਹੀਂ।

(ii) ਬੋਲਣ ਜਾਂ ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਗਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨਾ - ਕੋਈ ਰਲੇਵਾਂ ਨਹੀਂ, ਬਲਕਿ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਦਾ ਨਿਯਮ ਅਤੇ ਅਨੁਛੇਦ 141 ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰਨਾ।

(iii) ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਆਗਿਆ - ਬਿਨਾਂ ਕਾਰਨ ਬਰਖਾਸਤਗੀ - ਵਿਲੀਨਤਾ ਦੇ ਨਤੀਜੇ[10]

[8] ਕੋਚੀਨ ਪੋਰਟ ਟਰੱਸਟ ਦੇ ਕਾਮਿਆਂ ਬਨਾਮ ਟਰੱਸਟੀ ਬੋਰਡ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵ, (1978) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 119; ਪੱਛਮੀ ਭਾਰਤ ਮੈਚ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਉਦਯੋਗਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ, ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1958 ਐਮ.ਏ.ਡੀ. 398; ਇੰਡੀਅਨ ਆਇਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ, (1986) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 146; ਰੂਪ ਡਾਇਮੰਡ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ, (1989) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 356; ਵਿਲਸਨ ਬਨਾਮ ਕੋਲਚੇਸਟਰ ਜੱਜ, (1985) 2 ਏ.ਐਲ.ਐਲ. ਈ.ਆਰ. 97 (ਐਚ.ਐਲ); ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਇੰਪਲਾਈਜ਼ ਵੈਲਫੇਅਰ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ (1989) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 187; ਯੋਗੇਂਦਰ ਨਾਰਾਇਣ ਚੌਧਰੀ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ, (1996) 7 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 1; ਵੀ.ਐਮ. ਸਲਗਾਓਕਰ ਐਂਡ ਬ੍ਰਦਰਜ਼ (ਪੀ) ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਸੀ.ਆਈ.ਟੀ., (2000) 5 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 373; ਸ਼੍ਰੀ ਨਾਰਾਇਣ ਧਰਮਸੰਘਮ ਟਰੱਸਟ ਬਨਾਮ ਸਵਾਮੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨੰਦ, (1997) 6 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 78 ਅਤੇ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਪ੍ਰਭਾਕਰ ਭੀਕਾਜੀ ਇੰਗਲੇ, (1996) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 463

[9]ਪੇਨੂ ਬਾਲਾਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਅਈਅਰ ਬਨਾਮ ਆਰੀਆ ਐਮ ਰਾਮਾਸਵਾਮੀ ਅਈਅਰ, ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1965 ਐਸ.ਸੀ. 195; ਅਬਾਈ ਮਾਲੀਗਾਈ ਭਾਈਵਾਲੀ ਫਰਮ ਬਨਾਮ ਕੇ ਸੰਥਾਕੁਮਾਰਨ, (1998) 7 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 386; ਸ਼ੰਕਰ ਰਾਮਚੰਦਰ ਅਭਿਯੰਕਰ ਬਨਾਮ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾਜੀ ਦੱਤਾਤ੍ਰੇਯ ਬਾਪਟ, (1969) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 74; ਸੁਸ਼ੀਲ ਕੁਮਾਰ ਸੇਨ ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ, (1975) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 774; ਗੋਪਾਬੰਧੂ ਬਿਸਵਾਲ ਬਨਾਮ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਚੰਦਰ ਮੋਹੰਤੀ, (1998) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 447; ਜੂਨੀਅਰ ਟੈਲੀਕਾਮ ਅਧਿਕਾਰੀ ਫੋਰਮ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ 1993 ਐਸ.ਯੂ.ਪੀ. (4) ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 693 ਅਤੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਇੰਪਲਾਈਜ਼ ਵੈਲਫੇਅਰ ਅਸਿਸਟੈਂਟ ਕੇਸ, (1989) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 187

[10]ਥੁੰਗਭਦਰਾ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਸੰਘ ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1964 ਐਸ.ਸੀ. 1372

XXXXXX

22. ਇੱਥੇ ਇਹ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਦੂਜੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਬਾਈ ਮਾਲੀਗਾਈ ਭਾਈਵਾਲੀ ਫਰਮ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਬਾਰੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰੇ ਕੀਤੇ:

"26. ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਐਸ.ਐਲ.ਪੀ. ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਦੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ੀਲਤਾ ਨੂੰ ਅਬਾਈ ਮਾਲੀਗਾਈ ਭਾਈਵਾਲੀ ਫਰਮ ਬਨਾਮ ਕੇ ਸੰਥਾਕੁਮਾਰਨ [(1998) 7 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 386] ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਰੈਂਟ ਕੰਟਰੋਲਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਖਾਲੀ ਕਰਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਅਤੇ ਫਿਰ ਸੋਧ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

ਸੀ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਗਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਚੇਤਾਵਨੀ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਨ। ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸੁਣਿਆ ਗਿਆ। ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਗਿਆ ਦੀਆਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਮੀਖਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜੋ ਬਹੁਤ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਹੋਈਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮੁਆਫ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਿਵਲ ਸੋਧ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪਲਟ ਦਿੱਤਾ। ਸਮੀਖਿਆ ਅਧੀਨ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਗਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ 'ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਆਗਿਆ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪੀਲਾਂ ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਿਦਵਾਨ ਇਕੱਲੇ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕੰਮ "ਨਿਆਂਇਕ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਵਿਨਾਸ਼ਕਾਰੀ" ਸੀ। ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਰਾਏ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਆ ਕਿ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਭੜਕਾਊ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕਰਕੇ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਸਮੀਖਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਮਨੋਰੰਜਨ (221 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਲੰਬੀ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮੁਆਫ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ) ਅਤੇ ਫਿਰ ਪਿਛਲੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਪਲਟਣਾ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਦੌਰਾਨ ਆਪਣੇ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣ ਲਈ ਵਿਲੀਨਤਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ 'ਤੇ ਕਿਤੇ ਵੀ ਭਰੋਸਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਨ ਨਾਲ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਸਹੀ ਬਿਆਨ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਚਾਰ ਲੈਣ ਵਿੱਚ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ।

23. ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਵੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਿਆ ਜਿੱਥੇ ਸਮੀਖਿਆ ਪਹਿਲਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਗਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀ ਨਾਲ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:

XXXXXX

"37. ਆਓ ਮੰਨ ਲਈਏ ਕਿ ਸਮੀਖਿਆ ਪਹਿਲਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਐਸ.ਐਲ.ਪੀ. ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮੁਆਫ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਗਿਆ ਆਖਰਕਾਰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪੀਲ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਆਦੇਸ਼ 47 ਨਿਯਮ 1 ਸੀ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਥਿਤੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਜੇ ਵੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਸਮੀਖਿਆ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਫਰਮਾਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸੇ ਫਰਮਾਨ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਫਰਮਾਨ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਰਹੇਗੀ ਅਤੇ ਅਪੀਲ ਅਯੋਗ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਫਰਮਾਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਮੀਖਿਆ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਸੇ ਫਰਮਾਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਅਜਿਹਾ ਇਸ ਲਈ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਸਮੀਖਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਫਰਮਾਨ ਸਮੀਖਿਆ 'ਤੇ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫਰਮਾਨ ਵਿਚ ਮਿਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਫਰਮਾਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ - ਜੋ ਸਮੀਖਿਆ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੈ - ਬੇਕਾਰ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

24. ਲਗਭਗ ਸਾਰੇ ਪਹਿਲੂਆਂ 'ਤੇ ਵਿਸਥਾਰ ਪੂਰਵਕ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਿੱਟੇ ਦਿੱਤੇ ਅਤੇ ਪੈਰਾ 39 ਤੋਂ 44 ਤੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਕੀਤਾ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਾਂ:

"39. ਅਸੀਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਰੇ ਉਪਲਬਧ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸੂਚੀਬੱਧ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਿਆ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਸਾਡੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦੇ ਗਏ ਸਨ। ਦੋ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਕਈ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦਾ ਟਕਰਾਅ ਵੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਸਰੋਤ ਅਜਿਹੇ ਸਾਰੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕੋ ਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। (i)

ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਅਨੁਛੇਦ 141, (ii) ਵਿਲੀਨਤਾ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ, (iii) ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਅਤੇ (iv) ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਰਵਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਸ਼ਾਸਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

XXXXXX

40. ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਕਈ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ (i) ਸਮੇਂ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਾਂ (ii) ਇੱਕ ਨੁਕਸਦਾਰ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਹੈ, (iii) ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਕੋਲ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, (iv) ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦਾ ਵਿਵਹਾਰ ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ, (iv) ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਸਵਾਲ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਰਵਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰਨ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਾਂ ਵਿਚਾਰਨ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਅਕਸਰ ਵਰਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸ਼ਬਦ ਹਨ - "ਸੁਣਿਆ ਅਤੇ ਖਾਰਜ", "ਖਾਰਜ", "ਸਮੇਂ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਹੋਇਆ ਮੰਨਕੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ" ਆਦਿ। ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦਾਖਲੇ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਹੀ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਕੈਵੀਏਟ 'ਤੇ ਜਾਂ ਨੋਟਿਸ 'ਤੇ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਵਿਚਾਰਯੋਗਤਾ ਲਈ ਮੁਕਾਬਲਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਮੰਗਣ ਵਾਲੀ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਯੋਗਤਾ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਮਨ ਲਗਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਰਾਏ ਬਣਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਹਿ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ "ਮੈਰਿਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਖਾਰਜ" ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਆਦੇਸ਼ ਮਾਹਰ ਵੀ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਭਾਵ, ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੀ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ. ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਬੋਲਣ ਵਾਲੇ

ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਰਹੇਗੀ ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨ ਘੋਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਅਪੀਲ ਦੀ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਗਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਗੁਣਾਂ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਉਹ ਸਿਰਫ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਗਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਗੁਣ ਹਨ. ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਨਾ ਤਾਂ ਵਿਲੀਨਤਾ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 141 ਅਜਿਹੇ ਆਦੇਸ਼ ਵੱਲ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਆਦੇਸ਼ 47, ਨਿਯਮ 1, ਸੀਪੀਸੀ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਮੀਖਿਆ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਜਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਰਿੱਟ ਜਾਂ ਨਿਗਰਾਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਦੇ ਆਧਾਰ (ਜਿੱਥੇ ਆਦੇਸ਼ 47, ਨਿਯਮ 1, ਸੀ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਹੇਠਲੇ ਜਾਂ ਉਭਰਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ) ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਹੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਜਿਸ 'ਤੇ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਜਾਂ ਨਾ ਦੇਣ ਦੇ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਮਕਸਦ ਲਈ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਗਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਨਾਲ ਅਦਾਲਤ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਜਾਂ ਫੋਰਮ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ, ਜਿਸ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਗਿਆ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ ਬਣਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰ ਸਕੇ ਜੇ ਸਮੀਖਿਆ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੇ ਆਧਾਰ ਮੌਜੂਦ ਦਿਖਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਜਿੱਥੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਗਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਇੱਕ ਬੋਲਣ ਵਾਲਾ ਆਦੇਸ਼ ਹੈ, ਭਾਵ, ਜਿੱਥੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਗਿਆ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਰਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਹਨ, ਫਿਰ ਵੀ ਆਦੇਸ਼ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਪੀਲੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ ਸੀਮਾ 'ਤੇ ਵਾਪਸ ਮੋੜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਵੀ ਵਿਲੀਨਤਾ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਪਰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਜਾਂ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਾਨੂੰਨ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 141 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰੇਗਾ। ਤੱਥ ਜਾਂ

ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਬਿੰਦੂ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਫੈਸਲਾ (ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੁਆਰਾ) ਜ਼ਾਹਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਆਪਣੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਾਰਨ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਦਾਲਤ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਜਾਂ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਖੋਹ ਲੈਣਗੇ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਦੇ ਉਲਟ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਵੱਖ ਹੋ ਕੇ ਕੋਈ ਰਾਏ ਜ਼ਾਹਰ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣਾ ਨਿਆਂਇਕ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਵਿਲੀਨਤਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

41. ਇੱਕ ਵਾਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਗਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਪੀਲੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਖੋਲ੍ਹ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਆਦੇਸ਼ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕੋਈ ਵੀ ਆਦੇਸ਼ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਆਦੇਸ਼ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਵਿਲੀਨਤਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰੇਗਾ। ਇਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਆਦੇਸ਼ ਉਲਟਣ ਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਸੋਧ ਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਵੀ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪਵੇਗਾ ਜੇ ਆਦੇਸ਼ ਬੋਲਣ ਵਾਲਾ ਜਾਂ ਨਾ ਬੋਲਣ ਵਾਲਾ ਹੋਵੇ। ਜਦੋਂ ਵੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਗੁਣਾਂ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਮਨ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਹ ਇਸ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਦੀ ਇੱਛਾ ਰੱਖਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨਾਲ ਇਹ ਰਵਾਇਤ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਹੀ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ (ਨਾ ਕਿ ਸਿਰਫ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਗਿਆ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨ) ਹਾਲਾਂਕਿ ਕਈ ਵਾਰ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਦੀ

ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਅਤੇ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਉਸੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕਈ ਵਾਰ ਆਦੇਸ਼ ਕਾਫ਼ੀ ਸੰਖੇਪ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਫਿਰ ਵੀ, ਇਹ ਆਦੇਸ਼ ਅਪੀਲੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਨਿਆਂਇਕ ਪੜਤਾਲ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ।

42. "ਮਿਲਾਉਣ ਲਈ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਚੀਜ਼ ਵਿੱਚ ਡੁੱਬਣਾ ਜਾਂ ਅਲੋਪ ਹੋਣਾ; ਲੀਨ ਹੋ ਜਾਣਾ ਜਾਂ ਬੁਝਾਉਣਾ; ਜੋੜਿਆ ਜਾਣਾ ਜਾਂ ਨਿਗਲ ਲਿਆ ਜਾਣਾ। ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਵਿਲੀਨਤਾ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਦੁਆਰਾ ਘੱਟ ਮਹੱਤਵ ਵਾਲੀ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਜਜ਼ਬ ਕਰਨ ਵਜੋਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਘੱਟ ਦੀ ਹੋਂਦ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਵੱਡੀ ਨਹੀਂ ਵਧਦੀ; ਪਛਾਣ ਅਤੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤਤਾ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਸੋਖਣਾ ਜਾਂ ਨਿਗਲਣਾ। (ਦੇਖੋ ਕਾਰਪਸ ਜੂਰਿਸ ਸਿਕੰਡਮ, ਭਾਗ 57, ਪੰਨਾ 1067-68)

43. ਅਸੀਂ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਤੋਂ ਦੇਖ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਗਿਆ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਅਪੀਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫਰਮਾਨ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਉਲਟ ਜਾਂ ਸੋਧ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸੋਧ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਜੋ ਕੁਝ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਅਤੇ ਫਿਰ ਇਸ 'ਤੇ ਅਪੀਲੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਬਦਲਿਆ ਜਾਂ ਸੋਧਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਗਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਬਦਲਿਆ ਜਾਂ ਸੋਧਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਤਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਗਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਵੀ ਉਸ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ।

44. ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, ਸਾਡੇ ਸਿੱਟੇ ਇਹ ਹਨ:

XXXXXX

(i) ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਉੱਚ ਫੋਰਮ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਅਪੀਲ ਜਾਂ ਸੋਧ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਉੱਚ ਫੋਰਮ ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਸੋਧਦਾ ਹੈ, ਉਲਟਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਧੀਨ ਫੋਰਮ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਉੱਚ ਫੋਰਮ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਮਿਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਬਾਅਦ ਵਾਲਾ ਹੈ ਜੋ ਕਾਇਮ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੈ।

(ii) ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 136 ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੋ ਪੜਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਹਿਲਾ ਪੜਾਅ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਗਿਆ ਲਈ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਤੱਕ ਹੈ। ਦੂਜਾ ਪੜਾਅ ਉਦੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਗਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

(iii) ਵਿਲੀਨਤਾ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਸਰਵ ਵਿਆਪਕ ਜਾਂ ਅਸੀਮਿਤ ਉਪਯੋਗ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਉੱਚ ਫੋਰਮ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਰੱਖੀ ਗਈ ਜਾਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਚੁਣੌਤੀ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ ਵਿਲੀਨਤਾ ਦੀ ਪ੍ਰਯੋਗਤਾ ਤੋਂ ਰੋਕ ਦੇਵੇਗੀ। ਉੱਤਮ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਉਲਟਾਉਣ, ਸੋਧਣ ਜਾਂ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 136 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਆਪਣੇ ਅਪੀਲੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਪੀਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ-ਫਰਮਾਨ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਉਲਟ, ਸੋਧ ਜਾਂ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਗਿਆ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਖਤਿਆਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ

ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ। ਇਸ ਲਈ ਵਿਲੀਨਤਾ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਪਹਿਲੇ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ 'ਤੇ।

(iv) ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਇਜਾਜ਼ਤ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਆਦੇਸ਼ ਨਾ ਬੋਲਣ ਵਾਲਾ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਬੋਲਣ ਵਾਲਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਲੀਨਤਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਗਿਆ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਆਦੇਸ਼ ਚੁਣੌਤੀ ਅਧੀਨ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ। ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਸੀ।

XXXXXX

(v) ਜੇ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਆਦੇਸ਼ ਬੋਲਣ ਵਾਲਾ ਆਦੇਸ਼ ਹੈ, ਭਾਵ, ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦੱਸਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਦੋ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹਨ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਬਿਆਨ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 141 ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਹੈ। ਦੂਜਾ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਜੋ ਕੁਝ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਤੀਜੇ ਹਨ ਜੋ ਇਸ ਦੇ ਪੱਖਾਂ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਜਾਂ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਨਿਆਂਇਕ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਰਾਹੀਂ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਬੰਨ੍ਹ ਦੇਣਗੇ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਰਵਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਹੈ। ਪਰ ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਜਾਂ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਗਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਮਿਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਇਹ ਕਿ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦਾ ਆਦੇਸ਼

ਇਕੋ ਇਕ ਆਦੇਸ਼ ਹੈ ਜੋ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਅਗਲੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ।

(vi) ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਮਿਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਪੀਲੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਵਿਲੀਨਤਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰਨਗੇ; ਆਦੇਸ਼ ਉਲਟ, ਸੋਧ ਜਾਂ ਸਿਰਫ ਪੁਸ਼ਟੀ ਦਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(vii) ਕਿਸੇ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਜਾਂ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਮੰਗਣ ਵਾਲੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਆਦੇਸ਼ 47 ਸੀ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਨਿਯਮ 1 ਦੇ ਉਪ-ਨਿਯਮ (1) ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਮੀਖਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

25. ਉਪਰੋਕਤ ਦੋ ਫੈਸਲਿਆਂ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਨੋਟ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿ **ਅਬਾਈ ਮਾਲੀਗਾਈ ਪਾਰਟਨਰਸ਼ਿਪ ਫਰਮ** ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪਿਛਲੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਸਮਝਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਦੋਵਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਕੋਈ ਟਕਰਾਅ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, **ਅੱਬਾਈ ਮਾਲੀਗਾਈ ਪਾਰਟਨਰਸ਼ਿਪ ਫਰਮ** ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਦੇ ਅਜੀਬ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਿਧਾਂਤ 'ਤੇ ਕੋਈ ਚਰਚਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ **ਕੁਨਹਯਾਮਦ** ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਾਂ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਇੱਕ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਭਾਸ਼ਣ ਹੈ ਜੋ ਅਜਿਹੇ ਮੁੱਦੇ ਲਈ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਕੁਨਹਯਾਮਮੇਦ ਵਿੱਚ ਵਿਸਥਾਰਤ ਫੈਸਲਾ ਸਹੀ ਕਾਨੂੰਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ

ਕੇਸਾਂ ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਕੋਲ ਭੇਜਣ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਸੀ।

26. ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨੂੰ ਲੈਂਦੇ ਹੋਏ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ **ਕੇ. ਰਾਜਾਮੋਲੀ** ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਅਤੇ ਰੈਸ ਜੁਡੀਕਾਟਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸਮਝਾਇਆ:

XXXXXX

ਖਡੇ ਡਿਸਟਿਲਰੀਜ਼, ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੀ ਮਹਾਦੇਸ਼ਵਰ ਸਹਿਕਾਰਾ ਸਕਕਰੇ ਕਾਰਖਾਨਾ ਲਿਮਟਿਡ [ਏ. ਕੇ. ਸੀਕਰੀ, ਜੇ.] 433

"4. ਕੁਨਹਯਾਮਮੇਦ [(2000) 6 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 359] ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਮੁੱਖ ਫੈਸਲੇ ਵਿਰੁੱਧ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਗਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨਾ ਸਮੀਖਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਗਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ 'ਤੇ ਨਿਆਂਇਕ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਮੁੱਖ ਫੈਸਲੇ ਵਿਰੁੱਧ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਗਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਮੀਖਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ। ਸਥਿਤੀ ਵੱਖਰੀ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿੱਥੇ ਮੁੱਖ ਫੈਸਲੇ ਵਿਰੁੱਧ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਗਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੋਈ ਧਿਰ ਲੰਬੀ ਦੇਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸਮੀਖਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪਾਰਟੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਗਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ ਰਾਹੀਂ ਉਪਾਅ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਸਮੀਖਿਆ ਦਾਇਰ ਕਰਨਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਅਸੀਂ ਅਬਾਈ ਮਾਲੀਗਾਈ ਪਾਰਟਨਰਸ਼ਿਪ ਫਰਮ [(1998) 7 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 386] ਵਿੱਚ ਲਏ ਗਏ ਵਿਚਾਰ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ ਕਿ ਜੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮੁਆਫ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਗਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਮੀਖਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਪਰ

ਇੱਥੇ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਸਮੀਖਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਸਮੀਖਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਮੁੱਖ ਫੈਸਲੇ ਵਿਰੁੱਧ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਗਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੇ ਮੁੱਢਲੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਗਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ ਤੋਂ ਉਤਪੰਨ ਹੋਈ ਇਹ ਅਪੀਲ ਵਿਚਾਰਯੋਗ ਹੈ।

27. ਵੱਖ-ਵੱਖ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਸੰਚਿਤ ਪੜ੍ਹਨ ਤੋਂ, ਅਸੀਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਦੱਸਦੇ ਹਾਂ:

(a) **ਕੁਨਹਯਾਮਡ** ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਤੇ ਪੈਰਾ 44 ਵਿੱਚ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਿੱਟਿਆਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਦੁਹਰਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

(b) ਅਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਲਈ ਢੁਕਵੇਂ ਸਿੱਟਿਆਂ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੁਹਰਾਉਂਦੇ ਹਾਂ:

"(iv) ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਗਿਆ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਆਦੇਸ਼ ਗੈਰ-ਬੋਲਣ ਵਾਲਾ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਬੋਲਣ ਵਾਲਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਲੀਨਤਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਗਿਆ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਆਦੇਸ਼ ਚੁਣੌਤੀ ਅਧੀਨ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ। ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਸੀ।

XXXXXX

(v) ਜੇ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਆਦੇਸ਼ ਬੋਲਣ ਵਾਲਾ ਆਦੇਸ਼ ਹੈ, ਭਾਵ, ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦੱਸਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਦੋ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹਨ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਬਿਆਨ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 141 ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਹੈ। ਦੂਜਾ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਜੋ ਕੁਝ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਤੀਜੇ ਹਨ ਜੋ ਇਸ ਦੇ ਪੱਖਾਂ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਜਾਂ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਨਿਆਂਇਕ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਰਾਹੀਂ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਬੰਨ੍ਹ ਦੇਣਗੇ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਰਵਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਹੈ। ਪਰ ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਜਾਂ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਗਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਮਿਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਇਹ ਕਿ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਇਕੋ ਇਕ ਆਦੇਸ਼ ਹੈ ਜੋ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਅਗਲੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ।

(vi) ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਮਿਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਪੀਲੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਵਿਲੀਨਤਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰਨਗੇ; ਆਦੇਸ਼ ਉਲਟ, ਸੋਧ ਜਾਂ ਸਿਰਫ ਪੁਸ਼ਟੀ ਦਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(vii) ਕਿਸੇ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਜਾਂ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਮੰਗਣ ਵਾਲੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਆਦੇਸ਼ 47 ਸੀ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਨਿਯਮ 1 ਦੇ ਉਪ-ਨਿਯਮ (1) ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ

ਅਨੁਸਾਰ ਸਮੀਖਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

(c) ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਇਹ ਮੰਨ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ ਕਿ **ਕੁਨਹਯਾਮੇਦ** ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਸਮੀਖਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਗਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਗਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ **ਕੁਨਹਯਾਮੇਦ** ਕੇਸ ਦੇ ਪੈਰਾ 37 ਵਿੱਚ ਕਵਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

28. ਉਪਰੋਕਤ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦਿਆਂ, ਇਹਨਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਣਗੇ:

2012 ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਗਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸਿਵਲ) ਨੰਬਰ 490 ਤੋਂ ਉਤਪੰਨ ਹੋਈ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ: ਤੁਰੰਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਕਿਉਂਕਿ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਗਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਮੀਖਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿਚਾਰਯੋਗ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ 12 ਨਵੰਬਰ, 2008 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸਮੀਖਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਲਈ ਮਾਮਲਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਉਸੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

2013 ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਗਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸਿਵਲ) ਨੰਬਰ 13792 ਤੋਂ ਉਤਪੰਨ ਹੋਈ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ: ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਪਾਇਆ ਕਿ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਗਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ

05 ਜਨਵਰੀ, 2012 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਆਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ:

" ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਆਦੇਸ਼ 'ਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ। ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਗਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

XXXXXX

ਖਡੇ ਡਿਸਟਿਲਰੀਜ਼, ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੀ ਮਹਾਦੇਸ਼ਵਰ ਸਹਿਕਾਰਾ ਸਕਕਰੇ ਕਾਰਖਾਨਾ ਲਿਮਟਿਡ [ਏ. ਕੇ. ਸੀਕਰੀ, ਜੇ.] 435

ਇੱਥੇ ਵੀ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਗਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਗਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਸ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਸਮੀਖਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨਾਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਖੜਕਾਇਆ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਸਮੱਗਰੀ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਦਬਾਉਣ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਧੋਖਾਧੜੀ ਕਰਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ 12 ਦਸੰਬਰ, 2012 ਨੂੰ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਕੇ ਸਮੀਖਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਸਮੀਖਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿਚਾਰਯੋਗ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਮੈਰਿਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਸ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ 12 ਦਸੰਬਰ, 2012 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਅਪੀਲ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ, ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਬੋਰਡ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਤਾਂ ਜੋ ਇਸ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕੇ।

ਕਲਪਨਾ ਕੇ ਤ੍ਰਿਪਾਠੀ ਅਪੀਲਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ: - ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਨ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ।

Prabhat Kiran, Advocate
D/923/2000
Bar Council of Delhi